

1. Mely szereplőket jellemezhet így Gárdonyi Géza? Írd a neveket a megfelelő helyre!

Jumurdzsák, Dobó István, Cecey Péter, Somogyi Gábor pap, Török Bálint

- a. Ősz hajú, indulatos ember volt, Ferdinánd híve. Nemcsak az egyik keze volt fából, hanem a lábai is. _____
- b. „Se szakálla, se bajusza, de még szemöldöke sincsen. ... Őt bizony ezelőtt egynéhány nappal forró vízzel öntözgették a törökök, hogy adja elő a temploma kincseit.” Az édesanyját megölték a törökök. Később Török Bálint szolgálatába szegődött. _____
- c. „csontos arcú, barna ember. A vállán diószínű barna köpönyeg. A fején tornyos, fehér süveg. A fél szeme be van kötve fehér kendővel.” _____
- d. „Hosszú, csontos legény, de csupa erő minden mozdulata. S a szeme hegyesen néző, erős szürke szem. ... szőke dalia”. Harmincegy esztendő volt, nőtlen, Török Bálint hadában szolgált. _____
- e. „Telt arcú, barna férfi volt. Hosszú, tömött, fekete bajusza ..., jól megtermett, javakorú ember; csupa izom és mozgékonyág. Két gyermeke volt: Jancsi és Feri. _____

2. Számozással állítsd sorba az *Első* részben elbeszélte eseményeket!

- ___ Cecey fiává fogadta Gergőt. A kisfiú megkapta Jumurdzsák lovát az aranyakkal együtt.
- ___ Dobóék kiszabadították az erdőben maradt rabokat, köztük a papot, Margitot, Gáspárt és Sárközit is.
- ___ Gábor pap és Gergő két napon át temették Kishida halottait.
- ___ Török Bálint örömmel fogadta udvarában Gergőt, Gábor papnak pedig felajánlotta, hogy legyen a fiúk nevelője.
- ___ Jumurdzsák rabul ejtette a kis Bornemissza Gergőt és Cecey Vicuskát.
- ___ Az egész falu a gyerekeket kereste. Miután megtalálták a ruháikat, azt hitték, hogy vízbe fulladtak.

3. Válaszolj a kérdésekre a megfelelő szavak aláhúzásával!

- a) Melyik évben, melyik hónapban kezdődtek a regény eseményei?
1552 decemberében. 1541 augusztusában. 1533 májusában.
- b) Melyik településen lakott Vicuska és Gergő?
Szigetváron. Keresztesfalván. Budán.
- c) Hány éves volt Gergő a történet kezdetén?
Öt. Hét. Tizennégy.
- d) Mik díszítették Jumurdzsák gyűrűjét?
A hold és a nap. A nap és öt csillag. A hold és öt csillag.
- e) Milyen fajta állat volt a „szürke”?
Kutya. Farkas. Ló.
- f) Melyik szereplőre illik a megállapítás? Nem végzett Jumurdzsákkal, de az amulettjét elvette tőle.
Dobó Istvánra. Gábor papra. Mór Lászlóra.

g) Kire illenek az alábbi szavak? Ötéves lehetett, egyetlen gyermeke szüleinek. „*úríleány: kövér, mint a galamb, és fehér, mint a tej... két kis szöszke*” hajfonattal.

Cecey Vicuskára. Dobó Katára. Sárközi Beskére.

4. Döntsd el, hogy igazak-e (I) vagy hamisak (H) az állítások! (Minden apró részletre figyelj!)

- a) Bornemissza Gergely és Gábor pap arra készültek, hogy a Mecsek országútján vonuló török seregben felrobbantják a szultánt. ____
- b) Gábor pap nemcsak egy levelet hagyott Gergelynek Ceceyék házában, hanem Jumurdzsák gyűrűjét is a fiúra hagyta.
- c) Hajván (Hasszán) ötven vár alaprajzát mutatta meg Gergelynek. A fiú török végvárok alaprajzait ismerte fel bennük. ____
- d) Jumurdzsákot sok szerencsétlenség érte, mióta Gábor pap elvette tőle az amulettjét. ____
- e) Gábor pap megsérült a robbantás során, a szultán orvosai sem tudtak rajta segíteni. ____
- f) Álmában Gergely ismét Török Bálint udvarában volt, ahol Zrínyi Miklós a következő szavakat intézte hozzá: „*nem a kar ereje a fő, hanem a szív ereje: a bátorság*”.

5. Számozással állítsd sorba a *Második* részben elbeszélt eseményeket!

- ____ A németek szerették volna bevenni Buda várát, ezért a magyar urak segítséget kértek a török szultántól. Szulejmán hatalmas seregével be is vonult az országba.
- ____ Budát harc nélkül, csellel foglalták el a törökök: amíg a kis királyt a török táborba vitték, addig a janicsárság beszállingózott a városba, és elfoglalta a várat.
- ____ A királyi udvar elindult Erdélybe, Lippára, ezért Éva és Gergely búcsút vettek egymástól.
- ____ 1541. szeptember közepén Szulejmán szultán is útra kelt Törökország felé, Török Bálintot rabláncon vitte magával.
- ____ Gergely megtudta, hogy Cecey Éva már a királyi udvarban szolgál. A fiú attól félt, hogy így már nem lehet Vicuska a felesége.
- ____ A szultán azt kérte, hogy a kis királyt, János Zsigmondot méltó kísérettel vigyék a táborába.